

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrt stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Jugoslovanska ideja in naša mladina.

Kaj je bila najlepša ideja starejšega in mlajšega Nemca, Italijana? Katera velika misel v teh ljudeh največ ognja v krv, največ bliska v oči spravlja? Kateri smoter za občo blagost spravlja lepše navdušenje mej starimi in mladimi na dan? Kaj je princip zdajšnjega stoletja, njegov časovni duh? —

Narodna ideja, misel, da kultura le na podlogi velike sorodne skupine, na podlogi zedinjenega naroda živi, rasti do mogočnega drevesa more; misel, da separatistično na podlogi čez par desetink milj zemlje razprostirajoče se narečje kot merodajno in kultura po njem nema pogojev, nema prava živeti; misel, da se narodi po narečjih, ki so oziroma celega naroda in njegovih teženj kot narod le razlike dveh vasi, ne smejo ločiti; misel zedinjenja sorodnih plemen eno in istega naroda in napredek na tej podlogi!

Za to idejo so najboljši možje mej Nemštvom in Italijanstvom pisali; za to misel so najplemenitejši ženi teh narodov delali, trpeli. Resultat tega je večina zedinjene Nemčije, cela zedinjena Italija. In to je tako razumljivo, kakor dvakrat 4 je 8 in če na pr. zaradi tega državni pravdnik „Slov. Narod“ zapleni, udari je matematiki klofuto robato v lice in komentar k temu zaplenjenju dobil bi, če pogleda na zedinjeno Nemčijo in Italijo, na Bismarka in Cavourja.

No, kavkazke rase „indogermanci“ smo

Slovani in tudi Jugoslovane še blagovoli statistik mej kavkazke šteti mora, ker drugače z najboljšo voljo nij možno. In razkosani smo Jugoslovani n. pr. v Avstriji tako lepo, da od te lepote poštenega slovanskega človeka kar griža loml. Zgodovina lastna, zgodovina družih narodov ne zapisuje se kar le tja v en dan, ta zgodovina se za to piše, da se zarod iz nje uči in ta zgodovina vsacemu Slovancu, osobito nam Jugoslovanom v lapidarnem štilu pravi: „zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača“; ta zgodovina na vseh straneh s strelnim grmenjem pravi: zedinite se posamezni plemeni v jedno celoto.

Posamezne šibe so nek sinovi necega slovanskega kralja prav lahko zlomili, a celo butaro šib nijso mogli.

In ravno zarad tega nauka zgodovine, če od vsega družega abstrahiramo, hočemo in moramo mi Jugoslovani hoteti, črne strani v naši zgodovini: „divide et impera“ — napovedati — „contra“ — „recontra“!

Zarad matematike, po kateri je štirikrat ena štiri, to je celota, štirikrat ničla je ničla, in ničle smo posamezni nasproti velikim sosedom, uže moramo težiti po zedinjenju; uže zarad tega, če nam to zedinjenje res kar nič ne hasne, moramo delati na zedinjenje Jugoslovanstva, ker je zedinjenje posameznih plemen v celotne narode zdaj moderno in v starej cokolji ne smemo zastati.

Uže zarad tega moramo Jugoslovani delati za zedinjenje v večjo skupino, ker nas posamezne tujec lahko pojé; zarad tega, ker imamo, kakor kdorbedi drugi na svetu, narodno pravo se zediniti, tako sveto in

pošteno pravo, kakor so ga imeli Nemci in Italijani.

Na svetu je navada, da ravno to, kar je prav jasno, najdaljši čas potrebuje, da se uresniči. Tako čuden red je na svetu, da narodi dolgo „harlekina“ igrajo, predno jih pamet sreča, kadar potem pravijo: smo bili ves osli, da tega ali onega nijsmo uže pred sto leti uvideli. In tako tudi mi Jugoslovani na pr. v mirnih časih ne uvidevamo, da je slovanski jug uvet ali pogoj našega obstanka mej sosedi Nemci ali Italijani, pogoj naše občne in velike omike. Le kadar vidimo, da kdo posamezen nas trpi do glasnega po vsej Evropi se glasečega vriša, bola zdvojenosti, kadar vidimo, da ta posamezni ločen od bratov, pobijaje kruto kako silo ne more prav vspešno zob pokazati tlačitelju, tedaj uvidimo, da je dosta resnice, pameti vspeha itd. v zedinjenju kacega naroda. Iz tega sledi nekaj: zdaj si raztelesen, slab, delaj na zedinjenje za bodočnost, ne vlezi se mirno spat, dokler tega zedinjenja ne doženeš in in — razjasnenje Jean-Paulovih besedij: „der Krieg ist die stärkende Eisenkur der Menschheit“.

Poglejmo po slovanskem Jugu zdaj ko, naš brat krv prelija za slobodo slovanskega Juga, kako ledo navdušenje! Poglej mladenič v svoje srce zdaj, ali ne vidiš kako lepo žarno krv v njem tolče, kadar čitaš, da je Bosna vstala! Poglejte starca, zavednega Slovana, kake mu oko plamti, kadar sliši, da slovanska desnica nij otrpnela! Poglejte po Slovanstvu: vest, da se Slovan v jugu bije za oslobojenje od krutega tujstva, razobeša vsacemu zavednemu in za Slovanstvo le količaj navdušenemu Slovancu v lice

Listek.

Iz severne zgodovine.

Litva za Gedimina, Olgerda in Jagiella.

(Spisal J. Steklasa.)

(Konec.)

Ko so pa v tem začeli prebivalci v ruskih pokrajinah, precej so se vzdignili proti Vitovtu, ali on je je s svojo vojsko v kratkem nadvladal, ter si tako osvojil smolensko kneževino. Zdaj je hotel pa še Tatare pregnati iz Ruske, ali v tem podvzetju nij bil srečen. Tataři so bili takrat še jaki, Rusi pa nesložni, zatorej je pa tudi njega zadela osoda, kakor druge kneze. Tataři so ga namreč strašno potolkli na reki Vorški leta 1399.

Tim srečnejši je bil pa v vojski z nemškimi vitezi. V tem boju mu je pomagal tudi Jagiello. Na čelu 142.000 mož, Poljakov, Litvanov, Rusov, Tatarov in 21.000 čeških in nemških najemnikov je napal Vi-

tovt Prusko. Takrat je bil veliki mojster Ulrik Juginski, ratoboren in hraber mož. On je imel manjšo vojsko, nego Vitovt, namreč samo 83.000 mož. Mej zeleno goro in Tannenbergom zgodila se je bitka 15. jul. l. 1410. Kruto se je borila, ali na zadnje zmaga vendar Vitovt; moč nemškega reda je bila čisto pokončana. 40.000 najboljših vojniov — mej njimi sam veliki mojster z 600 vitezi — je obležalo mrtvih na bojišču. Na Vitovtovej strani pa so se izmej vseh vojakov najbolj odlikovali Smolenskoveci. Po tej zmagi je bila Samogicija rešena križarske vojske nemških vitezov.

Črez tri leta po tem dogodjaju je prišel Jagiello s poljskimi pani in Vitovtom, ter z najodličnejšimi Litvani skupaj v Gorodlju na Bugu. Tukaj so dobili katoliški Litvani pravice in povlastice poljske šljahte (plemstva), ter se je tudi sklenilo, da imajo litvanski plemiči pravico, s poljskimi skupaj voliti litvanskega velikega kneza in poljskega kralja. Samo severni del Litvanije (Smud

ali Samogicija) je branil še dolgo svojo vero in narodnost, ter je pregnal vse mnihe. Ali Vitovt in Jagiello sta prisilila upornike na katoliško vero, na poljske zakone in naprave. Kteri so bili pokorni, dobili so mnogo polahkanj.

Vitovt je bil sploh mogočen vladar; on je upravljal zemljo, kakor je hotel, ter nij Jagiello poslušal. Ali on nij mogel oddeliti svoje Litvanije od Poljske, kar tudi njegovi nasledniki nijso mogli storiti. Poskušal je Vitovt sicer večkrat, zadobiti samostalnost Litvanije. Prosil je carigrškega patrijarha za lastnega metropolita, da ne bi njegove ruske pokrajine bile odvisne od Ruske, kakor dozda. Ko mu pa patrijarh nij hotel tega dovoliti, napovedal je on sam cerkveni zbor od zapadnih škofov, ki so izbrali za kijevskega metropolita učenega Jurja Zablaka l. 1415. Ali vendar je bil zastoj ves njegov trud za samostalnost Litavije, kajti Jagiello in katoliško duhovništvo je bilo proti temu. Nazadnje je mislil veliki knez

husitske pesmi refren: „hajd na vraga“! To je dobro, ne pustimo ugasno tega toliko lepega plamena za svoj rod, netimo ga do orjaške grmade, zgrabi vsak zavedenec gorečo trsko tega ognja in zapalimo škodljivi naš separatizem in morilno apatijo povsod, kjer gujilo stran naših organizmov javlja.

Vi Srbi in Hrvatje nij vam in more vam večjega smotra zdaj biti na svetu, nego zedinjen slovanski Jug, zapalite v ime tega zedinjenja mejusobno mržnjo na zdaj še malej grmadi, ki jugoslovanske slobodi gori doli protiv Turku, netite bratsko ljubezen mej soboj, vspalnite mase vaše za zedinjen slovanski Jug, in Slovenci, mali, sam za-se slabotni narodič — „der Krieg ist die stärkende Eisenkur“ — boj zoper Turka je to za Jugoslovanstvo — ne izpusite priloznosti v utjenje jugoslov. narodnega čutja bog zna, kedaj zopet pride: gani se komur je mar zahvale prihodnjega vnuka“, gani se komur nij srce se skrčilo celo v slovenskem separatizmu ali mrtvilu. Mladina jugoslovanska, kar te je v Avstriji, ne smeš pohiteti dušo in s telom bratom borečim se za jugoslovansko slobodo na pomoč, kar te je vojaka — kar smeš in kar ti nobeden državni pravdnik zabraniti ne sme, je to, da je misel Jugoslovanstva vpihala do lepega plamena mej maso Slovencev.

Spočitnice so, na noge fantje vseučelišniki in starejši, gimnazijalci, vaše besede nahajajo zdaj mej kmeti dobra tla, zdaj par besedij več izda nego drugikrat cel govor. Zdaj netite narodni čut, zdaj vrzite slovenski separatizem kot drva na grmade, ki vam iz enega konca slovanskega Juga žare, zapojte. „Naprej zastava“, zdaj vprašajte in odgovarjate Slovani, kje so naše meje, hej Slovani, kje so vam junaci, hej Slovani sluga narodov; zdaj sukajte „uma svitle meče“, ker ne morete peti dejanski:

Oj ojstra moja sablica,
Preljuba mi prijateljica,
Ne zabi, da si ti skovana,
Da braniš dragi dom Slovana etc.

V letu 1873 je avstr. Nemec pisal in govoril, molil in rotal se za idejo zedinjene Nemčije — enako pravo vsem — stoji neke v avstrijskih zakonih — pisec tega je jurist, mora to vedeti — in Francozje so vendar še malo več vredni narod od Turkov,

tudi kraljevski naslov dobiti iz rok nemškega cesarja Žige. Ali Poljaci so vlovili njegove poslance, kateri bi mu bili imeli prinesiti kraljevske znake. On je bil uže poprej nekoliko sosednih vladarjev na svoje kronanje povabil, ali vse mu je izpodletelo, kakor smo videli. To ga je pa tudi tako razžalostilo, da je v kratkem za tem umrl l. 1430., 80 let star. Še je ostala Litavija samostalna država, ali bila je vendar večkrat s Poljsko pod enim vladarjem zedinjena.

Za Vitovtom je bil veliki knez v Litaviji Svidrigelo, brat Jagiellonov. On se tudi nij zastopil s svojim bratom, kajti bil je pravoslaven on in ves njegov dvor, ter nij Poljakom nič zaprinesel. Mej njim in njegovim bratom je prišlo večkrat do krutega prepira. Svidrigelo je Jagiella večkrat zgrabil in napol z vojsko, ali nij mogel nič opraviti. Po Svidrigelovej smrti so se Litvani jako trudili, da bi postala Litvanija čisto samostalna država. Oni nijso bili Poljakom

— kdo vam hoče brez rudečice brez sramnosti v licu tega istega kratiti. Govoriti, peti vendar smemo za idejo, ki je prvič najpametnejše, kar se v Avstriji zgoditi more, se enok izvodi in pot napravljati je treba vsakej ideji in drugič mora Avstrija na proketo slabih nogah stati, če Sloven npr. ne sme reči Slovenu: „ti brate tam dali bijejo na Turka naši bratje in sicer hočejo ti bratje doli priti pod našega cesarja in lepo bi bilo, da se mi vsi v jedno zedinimo pod isto upravo etc. cis in translajtanizem neki nij za večnost postavljen etc. Zato delajmo — „der Krieg ist die stärkende Eisenkur der Menschheit“, navdušenje mase slovenskega naroda za slovanski Jug nam pride enok dobro. S—c

Vstanek v Hercegovini in Bosni.

Iz Erceg Novega, 24. avg. [Izv. telegram „Slov. Narodu“ — za zadnji list prekasno došel.] Turški poveljnik v Sutorini je moral pred vstaši pobegniti in je s svojo posadko vred pribežal sem v Erceg Novi na avstrijska tla. Vojaki njegovi so bili razoroženi. (Sutorina je južna enklava turška v Dalmaciji, jeziček hercegovinske zemlje, ki sega v kotorskem zalivu prav do morja. Ur.)

Iz notranjih bojišč v Hercegovini je težko povedati, kako stvari stojé. Več dnij je uže, kar so turški vojaki iz Kleka odšli, ali nič se ne pové, kam in kod. 22. avgusta je pri Kleku zopet dve kompanije turških vojakov izstopilo iz ladij. — Oficialni telegram iz Dubrovnika poroča, da je Derviš-paša pri Stolu vstajnike zmagal in maršira proti Trebinju. — Iz Cetinja se poroča, da je v nedeljo 200 vstašev napalo tri vasi, kjer so turškim prebivalcem orožje vzeli, a jih na slobodi pustili. V ponedeljek je 500 vstašev vzelo tvrdujavo Korito, strategično važno mesto. Pri tem so dobili mnogo streliva v roke.

Od Trebinja se poroča, da napovedanega glavnega napada na to tvrdujavo v ponedeljek nij bilo, in sicer so ga vstaši opustili na ukaz ali migljaj iz Cetinja. To je vest dosedaj iz avstrijskega konzulata dobro postreževane „Politische Correspondenz.“ Ker so, kakor se poroča, vstajniki

nagneni, tem bolj pa Rusom. Med njimi se je širila ruska uprava, ruski jezik in ruski običaji: Rusi so imeli v Litvaniji vedno več moči. V z Litavijo zedinjenih ruskih pokrajinah pa je ostal še dolgo običaj deljenja zemelj. Za Vitovtom so prišli knezi Motisljaveljski (sedaj Mohilev), Slucki (sedaj Minck), Kobrinski (sedaj Grodno) in dr. Ali njihova samostalnost se je vedno kršila in litvanski knezi so jim nazadnje vso zemljo vzeli. V 16. stoletju je čisto prenehalo to deljenje v jugozapadnej Rusiji. Mnogo potomcev Gedininovi in drugih ruskih knezov so bili praočetje poljsko-litvanskih plemičkih roduv (na pr. Ostroški, Višnevecki, Čartoriski, Zazlavski in dr.)

Jagiellov trud nij bil zastonj. On je pot odprl katoličanstvu v Litavijo in v zapadno Rusko. Jagiello je pokazal Poljakom, da Litavija more in mora biti zedinjena s Poljsko. Mnogo je še let preteklo, ali delo Jagiellovo nij propalo. Sit vladanja skoz celih 48 let, umerl je Jagiello l. 1434.

dobili zadnje dneve šest kanonov, bode jim oblegovanje prej od rok šlo, — ako Derviš-paša prezgodaj ne pride.

O vstanku v Bosni, ki nij posebno napredoval in ki se bode stoprv čez nekoliko dnij, ko se bodo vstaši z orožjem preskrbeli in se organizirali, bolj razvil, ima „Obzor“ te-le telegrame:

Iz Kostajnice 23. avg.: V Kolaričbrodu je prestopilo 300 turških vojakov in 40 konjanikov našo mejo, avstrijski stražarji so streljali in ubili zastavničarja in še tri Turke. Zapovednik avstrijske mejne straže je poslal po nekem oficirji protest zoper oskrumbo avstrijske zemlje. Na naši strani Une so se našli ubiti Bošnjaki, ubijalci so gotovo Turki, ki so za njimi čez mejo šli in jih na avstrijske zemlji ubili.

Iz Jasenovca 23. avg.: Vstajniki so 40 turških vojakov na našo stran potisnili, kjer jih je avstrijska vojska razorožila. Silno naroda prihaja iz Bosne sem k nam.

Iz Zavalj 24. avg.: Povsod okolo Bihača se je raja organizirala. Vse moško od 20 do 60 leta je prišlo orožje, sekire, kose itd. Pašk je premalo.

Iz Staregradiške 23. avg. V Belini na Drini, da srbske meji so kristijani tudi vstali.

Iz Broda 24. avg.: Na Motajici planini se brani 400 kristjanov, ki so se utaborili, proti 2000 Turkom.

V Srbiji vre in ne more se do čistega določiti. Novo ministerstvo, ki pomeni vojno ali mir, osvobojenje ali sramoto nij se moglo še sestaviti, knez je v sredi mej dvema stiskama, mej narodom, ki hoče vojno in mej sebičniki, ki so odvisni od diplomacije in kneza strašijo pred odločilnim korakom, ki enkrat mora storjen biti. Vendar uže jutri 27. t. m. se snide srbska skupščina in na njo zaupamo, da bode rekla pogumno odločilno besedo: vstani Srbije in na pomoč bratu bojujočemu se v Bosni in Hercegovini. Brez pomoči Srbije nij misliti konečnega vspeha.

Preko Belgrada prihaja novica, da je v albanijskih gorah tudi upor vzdignil se in da je ranjen nek paša.

Iz Bolgarskega začenjajo bežati družine v Srbijo. To je znamenje, da se tudi v Bolgariji upor pripravlja, kajti bežeče familije so bile v Hercegovini in v Bosni prve lastavice upora.

Iz Metkovića na dalmatinsko-hercegovske meji se brzjavljaja zaderskemu „Narodnemu Listu“: Turkom je od avstrijske vlade dovoljeno skozi Metković hoditi z orožjem, ali vstašem se orožje jemlje, ako pride kateri, in se mečejo v zapor.

Derviš-paša, poveljnik v Bosni je poslal vse svoje žene, cel harem v Carigrad, znamenje, da se boji za svoje lepote. — „Narodni List“ iz raznih krajev Bosne poroča, kako Turki koljejo in pobijajo kristijane, imenuje imena in kraje.

Kotorski okrajni poglavar Rendić je izdal na Bokelje proglas, naj ne hodijo Hercegovincem na pomoč, ker bi avstrijske vladni iz tega nepravilne vzrasle ter pravi, da „oni, koji prelaze, čine stvar nemilu i štetnu

cesarskoj vladi i sebe tiem u veliku pogibelj stavljaju.“

Iz Zagreba, 23. avg. [Izv. dop.]

Iz Bosne se čuje, da se vstaja še zmirrom dalje širi. Mali okršaji godé se vsak dan, za povečje akcije pa vstajniki dosedaj še niso bili pripravljeni, kakor treba. Iz srbske kneževine hité čete dobrovoljcev ena za drugo na Drino. Vsak dan pričakujemo vest, da je raja tudi vzdolž Drine vstala. Kadar se bode to zgodilo, podali si bodo posavski in podrinski vstajniki lahko roko, ter tako Bosno od naše strani izolirali. Pojedini bogati srbski trgovci oborožujejo in vzdržavajo cele dobrovoljske čete. Čudna prikazen je to, da je tudi v Bosni kakor v Hercegovini katoliško prebivalstvo bolj mlačno za versko vojno, nego pravoslavno prebivalstvo, ki vse gori za krst (križ) častni i slobodo zlatno. Bosniških beguncev, naj več žen in otrok, je uže kakih 15.000 na Hrvatskem in v Slavoniji. Kdo ho vsem kruha dal? Doprinašajte tedaj!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. avgusta.

Graška „Tagespost“ prinaša oster članek o konfiskacijah, vsled katerih je bilo poslednje dni veliko listov po policiji ugrabljenih. „T.“ konstatira, da državni pravdniki uže sami ne vedó, kaj jim je storiti, ker v enem kraju list konfiscirajo, v drugem ga pa pusté pri miru, da-sí je isto prinesel. Stanje to je tako abnormalno, da se zopet bližamo nekdanjej cenzuri, premda ima po postavi l. 1867 čl. 13. vsak državlján pravico, „objavljati svoje mnenje ustmeno in pismeno, s tiskom in podobami v postavnih mejah.“

Na **Češkem** bodo zopet v 31 okrajih volitve v državni zbor dunajski namestu onih poslancev, ki so zarad neudeležbe po sklepu 20. janvarja mandate izgubili. Seveda zopet zahman!

Glede imenovanja **gališkega** namestnika se poroča, da so se grof Alfred Potocki, minister Ziemialkowski in baron Possinger tej časti odrekli, ker nočejo pustiti svojih sedanjih mest. Na kandidaturo grofa Mieroszevskega pa nihče prav ne veruje, ker je še premlad, ter se je še malo udeležil političnega življenja.

Nemški **ustavoverci** zborujejo sedaj v več krajih in lomijo znane fraze. Aber nirgends ein rettender Gedanke!

Otvorenje **hrvatskega** deželnega zbora, s katerem se parlamentarično življenje zopet začne, razpravljajo tudi nemški listi. Tako prinaša „Triest. Ztg.“ daljši članek, v katerem poudarja važnost sedanjega zbora; Hrvatska je važna posebno sedaj, ko se rešuje v njeni najbližji sosedčini vzhodno vprašanje, ko se osvobojujejo bratje po rodu turškega jarma. „Tr. Ztg.“ pravi, da bode zbor gotovo kaj sklenil glede Hercegovine, kakor tudi glede državno-pravnih vprašanj trojedne kraljevine.

Vnanje države.

Ruska vlada bode razposlala vsem velikim vladam novo spomenico glede Hercegovine. Francoski poslanec general Lefló je uže dobil naročilo, da naj to svojej vladi naznani. Tako poroča pariški „Temps“.

V **Carigradu** so poslani: ruski, avstrijski, nemški, francoski, angleški in italijanski po prejšnjem vzajemnem dogovoru turškej vladi svetovali, ka naj pošlje izrednega poslanika v Hercegovino, kateri bode imel potrebna pooblastila, da bode pritožbe vstašev zaslišal in kjer bode treba, napake in nedostojnosti odpravil. Turški veliki vezir je na to odgovoril, da bode po-

slal dosedanjega ministra poljedelstva Server-pašo v Hercegovino. Vsed tega objavlja turška vlada 22. avg. iz Carigrada, da je nasvete velikih vlad sprejela, in da se bodo konzuli tujih vlad podali na bojišče k vstašem, ter jim naznanili, ka se jim nij nadejati posredovanja z orožjem niti od strani velikih vlad, niti od sosednih kneževin. Ako (!) imajo vstaši pritožbe zoper krajne oblastnije, naj jih izročé izrednemu komisarju turške vlade Server-paši, ki bode v ta namen v Mostar prišel in je preiskaval. Ako to ne bi uspeha imelo, žuga turška vlada z vojno silo. Razumeje se samo ob sebi, da vstaši ne bodo verjeli obljubam bankrotne turške vlade, katera jih je uže tolikokrat goljufala, niti Server-paši, kateri je tak, kakor vse druge paše po pregovoru, da vrana vrani ne izkljuje oči. Koliko izrednih turških komisarjev je uže bilo poslednja leta v Bosni in Hercegovini, a stanje krščanov se kljub temu nij zboljšalo, nego se še shujšalo. Diplomacija je v tej zadevi prav otročja, ali se vsaj kaže tako.

Najveljavnejši **angleški** list „Times“ govore o imenovanji izrednega turškega komisarja Server-paše v Hercegovino, se izreka za to, ka naj se dovoli Bosni in Hercegovini samostalnost, kakor jo imajo Srbija, Rumunija in Črnogora. Ker bode, pravijo „Times“ dalje, prej ali pozneje gotovo do tega prišlo, je za Turčijo najbolje, ako se to kmalu zgodi. Najboljša rešitev vzhodnega vprašanja je, da se ena dežela za drugo od mrtvega trupla v Carigradu odtrga. Angleži so se prej upirali proti samostalnosti, katero je dosegel Egipt, kar so pa pozneje obžalovali. Neodpustljivo bi bilo, ako bi Angleži po vsem, kar so v tem času videli in izkusili, še dalje v zmoti ostali, da se more Turčija vzdržati. Tako angleški list, ki bankrotne turške razmere dobro pozná. Dunajski židovski (in ljubljanski nemškutarski Ur.) listi pa trobijo v turški rog, premda so še pred malo časom obširno razpravljali turško finančno in upravno mizerijo. Ali so morda turški cekini čez noč situvacijo premenili?

Egipčanje so začeli vojsko s sosedno Abesinijo, katero si bodo popolnem podvrgli. Tedaj se turškej vladi od te strani nij nadejati pomoči, kakor jo je dobila ob času grške vstaje.

Veliki svet v **Gensu** na Švajcarskem je z 64 glasovi proti 7 vse kloštre in jednake zavode odpraviti sklenil.

Nemški uredniki časopisov so sklenili v ožigled vladnega postopanja proti časopisom v shodu, ki se je začel 22. t. m. v Bremenu, da se mora doseči pravica, da smejo časopisi objavljati resnična poročila o javnih sodnijskih obravnavah. Dalje se je sklenilo delati na to, da državno postavodajstvo glede v časopisji neobhodno potrebne brezimnosti sprejme načelo, da je le urednik za list odgovoren, in da se ne išče po sili drugi krivnik, da se tedaj tudi uobeden onih ki so pri kakem listu delali in ga razpošiljali, ne sili k pričevanji o pisatelju ali dopisniku. Dalje je shod naročil stalnemu odboru, da naj dela na to, da se v kazenski postavi določi, da se smejo uredniki o dopisnikih, ki poročajo uradne stvari, le onda k pričanju siliti, ako je kompetentna sodnja izrekla, da je bila s dopisom uradna tajnost prelomljena. Shod je potem sklenil še resolucijo, v katerej še enkrat poudarja važnost tajnosti pisateljevega imena v časopisji, katero se sme le onda objaviti, ako bi sicer kak hudodelnik imel kazni oditi.

Dopisi.

Iz Zagreba, 23. avg. [Izv. dop.]

Naš sabor se je denes z navadnimi formalnostmi odprl. Kraljevi reskript priporočuje realno delovanje, pozivaje se pri tej priložnosti pohvalno na delovanje zadnjega sabora, katerega v tem pogledu kot posnemo-

valni izgled povzdiguje, obečava predložjenje proračuna za prihodnje leto, poziva na volitev zastopnikov v ogerski drž. zbor, kjer se bo o naših prihodnjih železnicah razpravljalo, daje upanje na končno uravnanje državopravnega razmerja Reke nasproti Hrvatske in nazadnje spominja tudi vteloavljenje vojniške krajine „po mogočnosti.“ — To je v kratkem zadržaj kr. reskripta. Vse, kar napominja, napominja v konjunktiv in v strašno zverženem slogu, kar je dokaz, kolikrat se je brisalo, in pisalo in zopet brisalo. To, kar denes celi jugoslovanski svet potresa, borbo namreč kristjanskega slovanstva proti mohamedanskemu turštvu, komaj deset milj od Zagreba, tega reskript niti z eno besedico ne spominja, za ta dogodjaj, ki postaja evropske in svetovne važnosti, je reskript, predložen kroni po našej in ogerskej vladi, gluh in slep. — Važnost našega sedanjega sedanjega sabora pa ne leži toliko v tem, da proračune pretresava, da poslance v ogerski državni zbor voli in da zakone, na realni napredek smerajoče, vstvarja. Važnost našega sedanjega sabora leži tem več v tem, da na parlamentarnem polji borbo započne za resnično in za polno deželno avtonomijo, da ne rečem za državno našo samostalnost, zlasti sedaj, ko naša brača na Turškem na bojnem polji za iste narodne svetinje krv proleva.

Važnost našega sedanjega sabora leži v tem, da kroni brez ovinkov reče, da goji največje simpatije za kristijanske borilce na Turškem. V kratko rečeno, važnost sedanjega našega sabora je za Jugoslovanstvo tolika, kolikoršna je važnost srbske skupščine, ki bo istodobno z našim saborom zborovala. Mej Hrvatstvom in Srbstvom obstoji stara rivaliteta, naj se sedaj naš sabor tekni s srbsko skupščino o oživotvorenji jugoslovanske ideje. — Vpraša se: ali bo večina našega sabora za ta vzvišeni svoj poklic tudi izpoznanje imela? Ali bode našla v sebi toliko moralne sile in odvažnosti, da bo v slovesnej manifestaciji svoje simpatije za kristijanske borilce na Turškem zasvedočila? Na to bo saborska večina valjda v kratkem priložnost imela, samo odgovoriti. Sicer pa, če ona tega ne bo storila, saj je še opozicija tu!

Domače stvari.

— (Konfiskacije „Slovenskega Naroda.“) „Laib. Ztg.“ v uradnem delu delu prinaša sodnijsko potrjilo konfiskacije „Slovenskega Naroda“ šte. 183 od 12. avgusta in šte. 187 od 18. avgusta. Proti vsem štirim zadnjim konfiskacijam je urednik vložil svoj ugovor in zahteval obravnavo.

— (Škof Strossmayer) v posebnem cerkvenem pismu svojim duhovnikom javlja, da letos v septembru ne bode praznoval 25letnice svojega škofovanja, kakor je napovedal bil, ker je sedaj dolžnost vsacega kristijana, podpirati naše v Turčiji za slobodo boreče se brate vsaj s tem, da se preskrbé njih sirote. — Slovenski škofje in duhovniki, evo vam izgleda!

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 16. avg.

(Nevaren goljuf.) 8. maja t. l. je prišel Edvard Požgaj iz Ljubljane k v zve-

zdi sedečemu Ljudevitu Kržišniku, in ga vprašal, kako mu je, ter tožečemu, da je brez dela in brez zaslužka sledeči nasvet stavil. Pripoveduje mu namreč, da je v ljubljansko hranilnico nekaj denarja vložil, ter hoče vloženi znesek v veliko svoto prenameriti. Ljudevit Kržišnik bi si pa moral črno suknjo in brado preskrbeti. Potem bi šla oba k kakemu župniku na deželo, na Dobrovo, na Vrhniko, v Rudnik ali na Šmarno goro, — Ljudevit Kržišnik bi potem pri tistem naznanil izgubo na visoki znesek se glasečih hranilničnih bukvic, župnika prosi, najdeniku istih v njegovem imenu 50 gl. izplačati. Za njim kmalu bi prinesel Edvard Požgaj župniku, hranilnične bukvice in od njega darilo 50 gl. sprejel. Čez 3 ali 4 dni potem bi pa Ljudevit Kržišnik pri župniku po hranilničnih bukvicah poprašal, prosi ga, na bukvice 400—500 gl. posoditi, ker je agent in v trenutku v denarnej zadregi, kar bi župnik glede na visoko svoto hranilničnih bukvic gotovo storil.

Da bi mu nameravana goljufija na noben način ne izpodletela, je hotel Edvard Požgaj ime Jul. Gerčar, na katero so se hranilnične bukvice glasile v Julie Gerčar premeniti, in prvi strani istih zapisati, da lastnica celo vlogo, ako umrje, kakej fari daruje. Tudi je pravil Kržišniku, da bi se njegove pomoči zagotovil, da je uže večkrat na tak način župniške goljufal, ter hoče po izpeljevanju te goljufije še 3 hranilnične bukvice prenameriti s katerimi bodeta v Trst šla, kjer se na tak način prav lahko goljufa. Kržišnik je na videz odobral nameravano goljufijo, šel je še tisti dan k tukajšnji policiji, kateri je vse ogradil, kar mu je Požgaj pravil. Tukajšnji detektivi Mežan in Erzlin so s pomočjo Kržišnika Požgaja vedno nadzorovali in pri tukajšnji preiskavi 11. maja t. l. v drvarnici Požgajevoga stanovanja hranilnične bukvice št. 83254, glaseče se na 1 gl. in Julie Gerčar in prenamerjene 2 vloge s svoto 960 gl. najdl.

Ker eden porotnikov ni dobro nemško razumel je g. pred. Leitmaier celo obravnavo izključljivo v slovenskem jeziku vodil.

Požgaj, kateri je uže večkrat radi enačih goljufij doprinešenih v tukajšnjem nunskem samostanu, kjer je tudi fajmoštra za svoje namene rabil, kaznovan bil, pravi, da nij res, da je on proti Kržišniku tako govoril, temveč Kržišnik sam je to storil in on bi moral na zatožni klopi sedeti; slednji pa pod prisego izpove, da je Požgaj to goljufijo nameraval.

Na predlog zastopnika drž. pravdnictva g. Gerdešiča odgovori zatoženi: Ta molitev je brez dna.

Zagovornik advokat Brolj svojega klijenta s tem zagovarja, da goljufija nij bila v resnici nameravana; sicer pa v tem slučaju tudi §. 9 k. p. nij veljaven, ker je po tem paragrafu le tisti kazniv, kateri poskuša kacega družega k hudodelstvu napeljavati, ne pa k poskušanjem hudodelstvu.

Ker so porotniki z 8 proti 4 glasovi zatoženca krivega spoznali, je bil isti na 2 leti težke ječe, poostrene z 1 postom vsak mesec, obsojen. — Žena Požgaja, katera je pri celi obravnavi navzoča, je pri tej sodbi glasno zaječala.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošilja na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 funta 2 gold. 50 kr., 3 funta 3 gold. 50 kr., 4 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 5 gold. 50 kr., 6 funtov 6 gold. 50 kr., 7 funtov 7 gold. 50 kr., 8 funtov 8 gold. 50 kr., 9 funtov 9 gold. 50 kr., 10 funtov 10 gold. 50 kr., 12 funtov 12 gold. 50 kr., 14 funtov 14 gold. 50 kr., 16 funtov 16 gold. 50 kr., 18 funtov 18 gold. 50 kr., 20 funtov 20 gold. 50 kr., 22 funtov 22 gold. 50 kr., 24 funtov 24 gold. 50 kr., 26 funtov 26 gold. 50 kr., 28 funtov 28 gold. 50 kr., 30 funtov 30 gold. 50 kr., 32 funtov 32 gold. 50 kr., 34 funtov 34 gold. 50 kr., 36 funtov 36 gold. 50 kr., 38 funtov 38 gold. 50 kr., 40 funtov 40 gold. 50 kr., 42 funtov 42 gold. 50 kr., 44 funtov 44 gold. 50 kr., 46 funtov 46 gold. 50 kr., 48 funtov 48 gold. 50 kr., 50 funtov 50 gold. 50 kr., 52 funtov 52 gold. 50 kr., 54 funtov 54 gold. 50 kr., 56 funtov 56 gold. 50 kr., 58 funtov 58 gold. 50 kr., 60 funtov 60 gold. 50 kr., 62 funtov 62 gold. 50 kr., 64 funtov 64 gold. 50 kr., 66 funtov 66 gold. 50 kr., 68 funtov 68 gold. 50 kr., 70 funtov 70 gold. 50 kr., 72 funtov 72 gold. 50 kr., 74 funtov 74 gold. 50 kr., 76 funtov 76 gold. 50 kr., 78 funtov 78 gold. 50 kr., 80 funtov 80 gold. 50 kr., 82 funtov 82 gold. 50 kr., 84 funtov 84 gold. 50 kr., 86 funtov 86 gold. 50 kr., 88 funtov 88 gold. 50 kr., 90 funtov 90 gold. 50 kr., 92 funtov 92 gold. 50 kr., 94 funtov 94 gold. 50 kr., 96 funtov 96 gold. 50 kr., 98 funtov 98 gold. 50 kr., 100 funtov 100 gold. 50 kr.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 6, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberhansmeyer, v Mariboru Dieckel & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Heranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberhansmeyer, v Temelvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijalnih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih askaznicah ali povzetjih. (207)

Tuji.

23. avgusta:

Pri Sionu: Treu iz Trsta. — Petrič iz Reke. — Scheidenberger iz Trsta. — Kopina iz Verone. — Mitis iz Reke.

Pri Maltici: Frisch iz Dunaja. — Gustin iz Novega mesta. — Stark iz Gradca. — Volk iz Dunaja. — Boscari iz Trsta. — Rosenberg iz Dunaja. — Zebal iz Loke. — Pokorny iz Gradca.

Pri Zamorci: Pance iz Trsta. — Brinovec iz Ljubljane.

Pri bavarskem dvoru: Huber iz Monakova. — Skak iz Mengša. — Mayer iz Monakova. — Babnik iz Maribora.

Pri avstrijskem carju: Reider iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 25. avgusta t. l.

Pšenica 5 gld. — kr.; — rož 3 gld. 40 kr.; — ječmen 2 gld. 20 kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda 2 gld. 90 kr.; — prosó 2 gld. 30 kr.; — kuruza 3 gld. — kr.; krompir 1 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld. — kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 45 kr.; — špeh frišen — gld. 40 kr.; — špeh povojen — gld. 42 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 22 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gld. 15 kr.; — slame cent 1 gld. 10 kr.; — drva trda 6 gold. 60 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Dunajska bora 25. avgusta.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72 " 65 "
1860 drž. posojilo	111 " 90 "
Akcijske narodne banke	916 " — "
Kreditne akcije	208 " 60 "
London	111 " 75 "
Napol.	8 " 93 "
C. k. cekini	5 " 28 1/2 "
Srebro	101 " 85 "

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specijalitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlivec pulver. Nareja se z čisto kemienih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko zganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadnih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—88)